

Årsplan for MiljøPunkt Østerbro 2012

Årsplan - 2012

Indledning

MiljøPunkt Østerbro

MiljøPunkt Østerbro har til huse på Østerbro og er ét af i alt fire tilbageværende MiljøPunkter, der er beliggende i Københavns Kommune. MiljøPunkt Østerbro er organiseret som en selvejende fond med egen bestyrelse, der er lokalt forankret på Østerbro. Grunddelen af centrets midler kommer fra Østerbro Lokaludvalg. MiljøPunkt Østerbro har et sekretariat som i starten af 2012 består af en fastansat medarbejder, og to studerende.

MiljøPunkt Østerbro startede i 2008 som et selvstændigt center. Inden da havde det tidligere Agenda 21-center på Nørrebro en satellit på Østerbro. Agenda-satellitten var under Miljøcenter Nørrebros ansvar men fungerede i regi af Østerbro Lokalråd og var meget aktiv lokalt. Satellitten fik gennem de sidste år arbejdet på at udvikle en række aktiviteter, der både har været enkeltstående begivenheder og længerevarende kampagner, men også har markeret Agenda 21 som et lokalt begreb på Østerbro. Derfor fik Østerbro i 2008 sit eget MiljøPunkt.

I forbindelse med budgetforliget for 2011 besluttede Borgerrepræsentationen at fjerne driftstøtten til de københavnske miljøpunkter og overdrage ansvaret for det lokale miljøarbejde til Lokaludvalgene. Derfor er der indgået en driftstøtteaftale mellem MiljøPunkt Østerbro og Østerbro Lokaludvalg om, at det lokale miljøarbejde fortsat udføres af MiljøPunkt Østerbro i samarbejde med Lokaludvalget.

Vision

MiljøPunkt Østerbros har en vision for det lokale miljøarbejde. Visionen er at centret på Østerbro skal bruge bydelen til pilotprojekter, så Østerbro kommer til at danne skole for forskellige bæredygtighedsprojekter, der skaber forbedring for miljø og mennesker.

Indsatsområder 2012 – 2014

Neden for er listet 4 temaer, som centeret i samarbejdsaftalen med Østerbro Lokaludvalg skal arbejde med i perioden 2012-2014. Indsatsen vil afhænge af de ressourcer, der er til rådighed i MiljøPunktet det enkelte år. Alle 4 temaer vil blive prioriteret det enkelte år, men med forskellig styrke. Det enkelte projekt vil typisk indeholde elementer fra alle 4 temaer. Listen er udarbejdet i et samarbejde mellem Miljøpunkt Østerbro og Østerbro Lokaludvalg og indeholder indsatsområder, som skal prioriteres henover perioden 2011-2014.

1. Østerbro – en CO₂-neutral bydel
 - Har været indsatsområde i 2011, da der i 2010-2011 – gennemførtes CO₂-reduktionsprojektet for Østerbros boligkarreer. I 2011 er der afsendt fondsansøgninger om en videre udvikling af projektet i 2012 – 2015.
2. Projekter, der gør bydelen mere grøn
 - Et eksempel på et gennemført projekt er oprettelse af og samarbejde med borgergruppen Urban Greening Network.
3. Kemikalier i hverdagen
 - Dette er det primære indsatsområde i 2012
4. Synliggørelse af den lokale miljøindsats
 - En løbende indsats er kontakt med lokale medier og med formidling via medier som facebook, nyhedsbreve og hjemmesider. Som en udvidelse er planlagt kommunikationsindsats med mål om pressehistorier i nationale og internationale medier.

Årsplan 2012

Denne årsplan beskriver planer og den forventede indsats for 2012. Årsplanen bygger på indsatsområder besluttet i samarbejde med Østerbro Lokaludvalg.

Årsplanens funktion.

Budgettet for 2011 gav plads til at udarbejde fondsansøgninger, og der vil ligeledes i budgettet for 2012 være afsat ressourcer til fondsansøgninger. Det tager lang tid at forberede en fondsansøgning, og det er altid usikkert om finansieringen til projektet kommer i hus. Typisk er der flere måneders ventetid på svar fra de ansøgte fonde. Der er sidst i årsplan 2012 en kort beskrivelse af de projekter, der er sendt ansøgninger om. Projekterne er ikke medtaget i budgettet, da vi ikke kan budgettere med så usikre midler.

Årsplanen er delt op med korte beskrivelser af projekterne indenfor hvert indsats tema. Mål og succeskriterier mv. for de enkelte projekter er præsenteret i et oversigtligt skema for hvert af de 4 temaer.

Initiativer mærket med *) bidrager til Københavns Kommunes opfyldelse af forpligtelserne i Covenant of Mayors, www.eumayors.eu. Sammen med 480 andre byer og kommuner har København tilsluttet sig Covenant of Mayors, der forpligter byerne yderligere i forhold til EU's klima- og energimålsætninger.

MiljøPunkt Østerbros mål med miljøarbejdet

Målet med MiljøPunkt Østerbros arbejde er:

- at støtte helhedsorienterede miljøprojekter i tæt samarbejde med lokale og andre aktører
- at skabe lokal dialog om væsentlige miljøspørgsmål, herunder kommunens miljøpolitik
- at forankre aktiviteterne ved aktiv inddragelse af bydelens borgere, institutioner, foreninger og handelsliv
- at bistå med bred faglig viden og kvalificeret bistand til de nævnte parter

- at samarbejde med Østerbro Lokaludvalg, Ryvang og Østerbro Lokalråd, Center for Miljø (CMI), Områdefornyelse Sankt Kjelds Kvarter og andre relevante parter.

Arbejdsmetoden for arbejdet med indsatsområderne

Arbejdsmetoden indenfor indsatsområderne vil foregå efter følgende hovedprincipper:

- Projektorienteret samarbejde.
 - MiljøPunkt Østerbro arbejder projektorienteret med en projektleder som har ansvaret for projektets udførelse. Projekterne er primært samarbejdsprojekter hvor MiljøPunkt Østerbro enten er projektleder eller projektdeltager i samarbejde med eksterne samarbejdspartnere – borgere, virksomheder, institutioner mm. Cykelværkstedet i Skt. Kjelds Kvarter er et eksempel på et sådant projekt.
- Projektudviklende arbejde.
 - MiljøPunkt Østerbro arbejder med projektudvikling fra ideudvikling til udførelse af projektet. Af eksempler kan nævnes projekt 2100.nu om nedsættelsen af CO2 udslip og kemiprojektet med arbejdstitlen ”kemi i hverdagen”
- Formidlingsprojekter
 - MiljøPunkt Østerbro arbejder kontinuerligt med formidling og kommunikation. Dels af egne projekter, men også med formidling af bæredygtighed og ressourceansvarlighed generelt. Det foregår via lokalavis, Facebook, nyhedsbreve og hjemmesider. Derudover afholder MiljøPunkt informationsaftener, foredrag og møder. Eksempler er spareråd i lokalavisen, foredraget ”Sund baby uden kemi” der afholdes for nybagte mødre i samarbejde med Øbro bibliotek, og visning af 6 miljøfilm i samarbejde med Park bio.
- Netværksopbygning
 - MiljøPunkt Østerbro arbejder med netværksopbygning. Dels af eget netværk, men også med at hjælpe borgere og andre interesserede i at danne netværk. MiljøPunkt Østerbro understøtter flere netværk på Østerbro. Her kan nævnes Green Kids, Urban Greening Network og Københavns Fødevarereselskab – Østerbroafdelingen. Samt netværket med Områdefornyelsen Skt. Kjelds Kvarter.
 - Der arbejdes sammen med de andre MiljøPunkter i København i et stærkt fælles netværk.

Målbar effekt på miljøet

MiljøPunkt Østerbro arbejder med projekter af meget forskellig karakter. Arbejdet skal komme miljøet på Østerbro til gode. Omdrejningspunktet for alt projektarbejdet i MiljøPunkt Østerbro er derfor effekten på miljøet. Det gælder uanset om projektets mål er en adfærdsændring, vidensopsamling, vidensspredning eller ressourcebesparelser - eller positive sideeffekter såsom sociale netværk og integration. Selvom fokus er på miljøeffekter, kan MiljøPunkt godt deltage i andre projekter som ikke har miljø som omdrejningspunkt, men hvor MiljøPunkt bliver inviteret som deltager. Et eksempel er deltagelse i Kildevældsfestivalen.

MiljøPunkt Østerbro vil således både arbejde med projekter, for hvilke der kan opstilles klart målbare mål og efterfølgende aflæses en konkret miljøeffekt af - og arbejde med projekter, hvor effekten er der men er mindre direkte målbare. Det kan eksempelvis være projekter, hvor målet er en adfærdsændring eller oplysning.

Målgrupper

MiljøPunktet Østerbros primære målgruppe er

- Borgerne, foreninger, institutioner og erhvervslivet på Østerbro
- Københavns kommune som helhed

MiljøPunkt Østerbros sekundære målgrupper er

- alle interesserede aktører
- lokale, nationale og internationale medier
- nationale og internationale vidensinstitutioner

MiljøPunkt Østerbro arbejder med faglige netværk blandt Kommunens medarbejdere, ansatte og aktive i foreninger, institutioner og erhverv, forsyningsvirksomheder, øvrige MiljøPunkter, samt nationale og internationale NGO'er.

MiljøPunkt Østerbro vil i løbet af året arbejde på at planlægge og gennemføre centeraktiviteter, der henvender sig til hele centerets virkeområde og et bredt udpluk af virkeområdets forskellige befolkningsgrupper, virksomheder og institutioner. MiljøPunkt Østerbro vil arbejde på at sprede viden om centrets projekter og resultater i lokale, nationale og internationale medier.

De konkrete projekter for 2012

De konkrete projekter for 2012 kan deles op indenfor de fire med Østerbro Lokaludvalg aftalte indsatsstemaer:

1. Østerbro – en CO₂-neutral bydel
2. Projekter, der gør bydelen mere grøn
3. Kemikalier i hverdagen
4. Synliggørelse af den lokale miljøindsats

Tema 1 - Østerbro – en CO₂ neutral bydel

MiljøPunkt Østerbro har i 2010 og 2011 opbygget projekt 2100.nu, hvor omdrejningspunktet er energireduktion i hele bydelen. MiljøPunkt Østerbro har i 2011 afsluttet projektet i sin nuværende form og afsluttet de aktiviteter, som blev påbegyndt i 2010. Projektet har givet god kontakt til boligforeninger, butikker, virksomheder og borgere, ligesom det opstillede mål om 10 % reduktion på et år i CO₂-udslippet fra Østerbro Bydels boligkarreer er opnået.

MiljøPunkt Østerbro sidder med i en arbejdsgruppe i Områdefornyelsen i Skt. Kjelds kvarter om klimarenovering i forbindelse med byfornyelsen i området. Det er endnu uvist, hvor stor MiljøPunktets rolle bliver i projektet.

Arbejdet med CO₂ reduktion på Østerbro vil ikke blive prioriteret yderligere i 2012.

Tema 1 – oversigt over og karakteristik af temaets projekter

Aktivitet/metode	Målgruppe	Samarbejdspartnere	Mål/succeskriterier	Ansvarlig
Opbygning af et område i Skt. Kjelds Kvarter som "Den grønne bydel"*	Boligforeninger, borgere og virksomheder i Skt. Kjelds Kvarter	Områdefornyelsen i Skt. Kjelds Kvarter.	En konkret plan for projektet: solceller, grønne tage, igangsættelse af konkrete projekter	Områdefornyelsen Skt. Kjelds Kvarter har projektledelsen.

Tema 2 - Projekter - der gør bydelen mere grøn

Det er centerets ønske at fremme projekter, der gør bydelen mere grøn. Dette kan ske ved at inspirere borgerne og mere konkret med indsatser i udvalgte områder.

Derudover vil centeret fortsat arbejde på at få mere økologi ind i bydelen. Det kan være at højne folks bevidsthed om økologi og inspirere til alternative indkøb. Samt give inspiration til butikker og erhvervsdrivende om at øge udbuddet af miljøvenlige og økologiske varer.

Centeret arbejder med fremme af bæredygtig transport, eksempelvis ved at understøtte og arbejde med projekter, der fremmer cykling, delebilordninger og elbiler.

Cykelværksted

Projektet er et samarbejde med Områdefornyelsen i Skt. Kjelds Kvarter. Erfaringerne fra samarbejdet omkring projektet i forbindelse med Cykel VM viste, at der er stor interesse i at oprette et ungdomsværksted for brugte cykler på DUI¹. Målet med projektet er at åbne et cykelværksted på DUI drevet af og benyttet af unge. Der kan de få udleveret en cykel, som de selv reparerer, lære hvordan man opfører sig i trafikken, opbygge fællesskaber omkring cykelkultur og cykelture med mere. Cyklerne bliver samlet ind fra boligforeninger og andre, som gerne vil give en cykel til projektet.

MiljøPunkt står for miljødelen og støtter projektet, da det er meget miljøvenligt at genbruge cykler. Desuden mener MiljøPunkt Østerbro, at det er vigtigt at understøtte de unge i at cykle.

Fodgængerstrategien

MiljøPunkt afsætter i 2012 ressourcer til at kunne arbejde videre med fodgængerstrategien. Der vil være tale om forberedende arbejde, der for nærværende ikke kendes detaljer for. Skal der arbejdes mere konkret videre med fodgængerstrategien, skal budgettet gennemgås og formodentligt øges. Vi overvejer at nedsætte en arbejdsgruppe der kan tage næste skridt i arbejdet med fodgængerprojektet.

Københavns kommunes Miljøfestival/miljøuge

MiljøPunkt vil gerne støtte op om og deltage i Københavns Kommunes aktiviteter i forbindelse med den årlige Miljøfestival/miljøuge. I denne årsplan og i det vedlagte budget har det imidlertid ikke været muligt at afsatte midler til denne aktivitet. Bliver der behov for at MiljøPunkt arbejder med aktiviteter i forbindelse med Miljøfestivalen/miljøugen skal der derfor afsættes flere ressourcer eller omrokkeres på allerede afsatte ressourcer til andre projekter.

¹ DUI-LEG og VIRKE Østerbro afdeling er en ud af ca. 80 DUI-afdelinger i hele landet. DUI-LEG og VIRKE er for hele familien. På Østerbro er der en ungdomsafdeling der holder til i DUIs lokaler og de er meget interesserede i at lave aktiviteter for de unge i kvarteret. Alle medarbejdere er frivillige.

Tema 2 – oversigt over og karakteristik af temaets projekter

Aktivitet/metode	Målgruppe	Samarbejdspartnere	Mål/succeskriterier	Område/ansvarlig
Cykelværksted for unge i DUI's lokaler*	Unge i Skt. Kjelds Kvarter	Områdefornyelsen Skt. Kjelds Kvarter, Cykelsmede, DUI	Igangsatt cykelværksted i DUI. De unge har ejerskabet, projektet er selvkørende.	Lene Midtgaard
Fodgængerstrategien*	Borgere på Østerbro, Københavns kommune,	Østerbro Lokaludvalg, Københavns kommune m.fl	Plan for det videre arbejde med fodgængerstrategien.	Lene Midtgaard
Fremme økologi og miljøvenlighed generelt. Feje for egen dør.	Borgere, virksomheder og institutioner	Erhvervsliv, institutioner, organisationer m.fl.	Videnscenter på området. Centerets egne aktiviteter og arrangementer skal være økologisk, bæredygtigt eller på anden måde miljøvenligt	Lene Midtgaard
Indkøbsforening – Københavns Fødevarereselskab på Østerbro*	Borgere på Østerbro	Københavns fødevarereselskab, virksomheder m.fl.	Borgere går sammen og laver en forening om fælles indkøb	Lene Midtgaard
Fortsætte gratis udlån af Ladcykel. Undersøge muligheden for flere cykler	Borgere, virksomheder, m.m	De andre MiljøPunkter, Områdefornyelsen Skt. Kjelds Kvarter	Cyklen er udlånt mindst 50 % af tiden, Samt en mere rationel administration af	Lene Midtgaard

– gerne en elcykel*			cykeludlån.	
www.baerbyen.dk En hjemmeside, hvor man kan dele alle de grønne og bæredygtige initiativer man laver/kender til i København.	Borgere der er interesserede i at gøre byen grønnere og mere bæredygtig kan dele ideer, projekter osv. Og man kan lade sig inspirere fra andre lande.	Miljøpunkt Amager, Københavns Kommune og nogle grønne frivillige (studerende) Nina Maria Klok fra MiljøPunkt Østerbro hjælper i samarbejde med MiljøPunkt Amager med projektet og kommunikationen.	Stigende besøgstal på hjemmesiden. Stigende antal nye projekter på hjemmesiden. Omtale.	Nina Maria Klok De frivillige har projektledelsen.

Tema 3 - Kemikalier i hverdagen

Der er flere og flere kemikalier i familiernes hverdag, og forskning viser, at især børn og fostre er sårbare overfor påvirkningen af kemikalier. Forskning viser også, at forældre har svært ved at agere rundt i junglen af produkter og de råd, der bliver givet på området. Derfor er der mening i at arbejde med denne gruppe og sætte fokus på de valg, som familier på Østerbro kan gøre for at reducere familiens belastning fra skadelige kemikalier allerede fra en tidlig alder.

I 2012 vil kemikalier være et stort fokusområde i MiljøPunkts arbejde.

Der vil blive arbejdet med at opbygge et konkret projekt, som henvender sig til borgere og institutioner på Østerbro, der har interesse for kemi i hverdagen. I første omgang bliver der i samarbejde med institutioner på Østerbro sat fokus på de kemikalier, som børnene kommer i kontakt med i hverdagen i institutionen. Det handler om; legetøj, kosmetiske produkter, hobbymaterialer, kost, mm., men der vil også blive set på indeklimaet i de rum, børnene

opholder sig i og påvirkningerne fra legeplads og andre udearealer. Projektet vil søge samarbejdspartnere bl.a. på Rigshospitalet og hos Kræftens Bekæmpelse. Desuden vil der blive samarbejdet med forældrebestyrelse og forældre i institutionerne.

Projektet vil udvikle sig undervejs, og et af målene er at få udformet og accepteret retningslinjer for en miljøvenlig indkøbspolitik for institutioner, samt udarbejdet gode råd og vejledninger til, hvordan man bedst undgår de mange kemiske påvirkninger i hverdagen.

Kemiindsatsen fortsætter og udvikles over de næste år.

Tema 3 - oversigt over og karakteristik af temaets projekter

Aktivitet/metode	Målgruppe	Samarbejdspartnere	Mål/succeskriterier	Område/ansvarlig
Arbejde for at finde håndgribelige metoder til at reducere børns og voksnes belastning fra kemikalier i hverdagen.	Borgere, politikere	Miljømærkning Danmark, Forbrugerrådet, Institut for Miljøog Sundhed, Astma- og allergiforbundet, m.fl	Videnscenter på området	Lene Midtgaard
Foredrag om kemikalier i hverdagen	Borgere, små børnsfamilier på Østerbro	Miljømærkning Danmark, Afspændingspædagogernes aftenskole APA, biblioteket m. fl	2-3 foredrag	Lene Midtgaard
Vuggestue uden kemi	Borgere, vuggestuer, politikere	Vuggestue på Østerbro, Københavns kommune, green peace, m.fl	Kontakt og igangsat arbejde med mindst én vuggestue på Østerbro med henblik på gennemgang for skadelige kemikalier i	Lene Midtgaard

			indeklima, legetøj og lign.	
Opbygning af 3 årigt projekt med arbejdstitlen "kemikalier i hverdagen"	Institutioner, borgere, politikere m.fl	Rigshospitalet, Kræftens bekæmpelse, Miljømærkning Danmark, m.fl.	Planlagt projekt og mindst en fondsansøgning.	Lene Midtgaard

Tema 4 - Synlighed af den kommunale miljøindsats

Kommunikation og formidling er vigtige værkstøjer for at synliggøre den kommunale miljøindsats. Derfor er der i de projekter miljøpunkt arbejder med indarbejdet retningslinjer for kommunikationen af projektet. Der bliver lavet en konkret plan og MiljøPunktet benytter sig af forskellige kommunikationskanaler. Udover mediekkanaler som aviser, radio og tv arbejder vi med Nyhedsbrev, facebooksider, og hjemmesider. MiljøPunkts facebookside har i skrivende stund 1822 fans. Disse sider skal opdateres en til to gange om ugen. Derudover håndterer vi en del borgerhenvendelser på forskellige miljøspørgsmål indenfor kemi, energibesparelser og ressourcehåndtering.

Synlighed kan være som beskrevet ovenfor, hvor projekter er tilføjet en kommunikationsplan, men det kan også være projekter som i sig selv har en kommunikationsværdi. Et eksempel er ladcyklen.

Tema 4 - oversigt over og karakteristik af temaets projekter

Aktivitet/metode	Målgruppe	Projekt/Samarbejdspartnere	Mål/succeskriterier	Område/ansvarlig
Planlagt kommunikation i alle projektbeskrivelser	Medarbejdere og bestyrelse i MiljøPunkt Østerbro, samt samarbejdspartnere		En kommunikationsplan pr. projekt	Lene Midtgaard
Overordnet	Medarbejdere og		Retningslinjer for	Lene Midtgaard

kommunikationsstrategi	bestyrelse i MiljøPunkt Østerbro, samt samarbejdspartnere		kommunikationen, hvem gør hvad, hvornår	
Samarbejde med lokalaviser	Læsere af lokalaviser	Lokalaviser mm.	Omtale i lokale aviser. Løbende omtale af projekter.	Lene Midtgaard
Netværksopbygning blandt landets journalister	Journalister		At samarbejde opfattes udbytterigt af alle parter i netværkene	Lene Midtgaard
Opbygning af rådgivningscenter	Borgere generelt	Organisationer, virksomheder, konsulenter	Få indsamlet viden i centeret i form af pjecer, tidsskrifter, brochurer, netværksgrupper, interessegrupper, samarbejde med andre organisationer.	Lene Midtgaard
Videreudvikling af hjemmeside m.v.	Virksomheder, boligforeninger, borgere, m.fl		Opdateret hjemmeside – gerne ny hjemmeside	Lene Midtgaard

Afsendte fondsansøgninger

MiljøPunkt Østerbro kan ikke budgettere med midlerne i indgivne fondsansøgninger, da det er meget usikkert om ansøgningerne går igennem. MiljøPunkt Østerbro forventer ikke at alle ansøgningerne går igennem. Der er en risiko for, at ingen går igennem. Hvis en ansøgning bliver til et projekt, vil der blive lavet et særskilt budget.

Projekt 2100.nu til Københavnsniveau.

Der er i samarbejde med Københavns Energi og Teknologisk Institut søgt midler i EU via en Lifeplus ansøgning. Østerbro vil være ledestjernen i projektet, og de erfaringer MiljøPunktet har gjort sig de seneste år i projekt 2100.nu vil blive videreført til andre bydele. Ansøgt beløb: 19 mil. Kr.

Cradle2Cradle center

MiljøPunkt har i samarbejde med interesseorganisationen CradlePeople indsendt en ansøgning til Veluxfonden til et 2-årigt projekt om opbygning af et Cradle2Cradle center, der har til huse på Østerbro.

Projektets vision er - *at professionalisere, strukturere og styrke organisationen CradlePeople, så den kan arbejde fokuseret med at udbrede og styrke C2C i Danmark.* Ansøgt beløb: 3,4 mil kr.

Byboer på tur - projekt i samarbejde med Dansk Vandrelaug

MiljøPunkt er i samarbejde med Dansk Vandrelaug ved at udarbejde en ansøgning til Friluftsrådet. Projektet består af tre trin. Første trin er at undersøge byboernes holdning til miljø og natur – hvad skal der til, for at de kommer ud at gå og hvordan virker den kommunikation, vi benytter. Østerbro er pilotområde. Næste trin er at lave en række ture med miljø og naturoplevelser i byen som omdrejningspunkt. Tredje trin hænger meget sammen med andet trin og handler om uddannelse af Vandrelaugets turguides, så de kan varetage det nye område (miljø). Der er endnu ikke fastsat beløb. Men ansøgning forventes afsendt i foråret 2012 til opstart umiddelbart derefter. Ansøgt beløb: uvist

Bestyrelsen for MiljøPunkt Østerbro:

Axel Thrige Laursen, formand

Ib Larsen, næstformand

Bent Petersen, forretningsudvalget

Annagrethe Ottovar

Hanne Melnik

Kenneth Falch Hennings

Magdalena Szymanski

Steen Jeppson

Allan Marouf

Peter Aarslev